

9. třída – Dějepis (25. 5. – 31. 5.)

Úkolem pro Vás na tento týden bude přepis zápisků do sešitu.

Československo ve druhé polovině 20. století

- 1953 – úmrtí Stalina i Gottwalda
- prezidenty Antonín Zápotocký (1953-1957) a Antonín Novotný (1957-1968)
- ČSR nadále totalitní zemí, upevnění komunistické moci, dokončení kolektivizace
- ČSR nedílnou součástí sovětského bloku, naše zahraniční politika řízena v Moskvě
- 1960 - vznik nové ústavy a přejmenování státu na ČSSR (Československá socialistická republika)

Pokusy o reformy – 60. léta

- uvolňování politického i kulturního života (Zlatá šedesátá)
- počátkem 60. let hospodářství ve vážných problémech (nedostatek potravin, spotřebního zboží) → příprava ekonomické reformy (Ota Šik)
- úsilí o zavedení prvků tržní ekonomiky do plánovaného hospodářství
- pokusy o reformu politických poměrů (omezení cenzury)
- revize politických procesů z 50. let (rehabilitace odsouzených)

Pražské jaro 1968

- období politického uvolnění → pražské jaro
- pokus o tzv. socialismus s lidskou tváří, nikoli změna režimu
- leden 1968 – prvním tajemníkem UV KSČ se stal Alexander Dubček
- prezidentem se stal gen. Ludvík Svoboda
- část komunistů usiluje o změny (Dubček) X odpůrci (Vasil Bil'ak)
- duben 1968 - Akční program KSČ
 - slib zavedení prvků tržní ekonomiky
 - rozšíření občanských práv
 - rehabilitace nespravedlivě odsouzených lidí
- SSSR znepokojeno reformami → nátlak, aby se ČSSR vrátilo k původním poměrům

Srpen 1968

- v noci z **20. na 21. srpna 1968** vpád „spřátelené armády“ - vojska Varšavské smlouvy (SSSR, Polsko, NDR, Bulharsko, Maďarsko)
- 21. srpna zajato a uneseno vedení KSČ → přesun do Moskvy → nátlak a vynuceno podepsání **tzv. moskevského protokolu** = legalizující přítomnost okupačních vojsk na našem území a souhlas s dočasným umístěním sovětských vojsk na našem území (cca 20 let)
- nástup **tzv. normalizace** (navrácení se k poměrům před pražským jarem)

Normalizace

- odvolán Alexandr Dubček, nahrazen Gustavem Husákem
- očista – postupně z vedoucích míst odstraňování příznivci reformy
- vznik federace → ČSSR tvořena dvěma rovnoprávnými republikami – českou a slovenskou
- obnovena cenzura - rostla moc tajné policie = StB
- pronásledování a trestání odpůrců, špehování, domovní prohlídky, děti vyhazovány ze škol, dospělí z práce
- odpor mladé generace – protestní upálení studentů
 - 16.1.1969 - Jan Palach
 - 25.2.1969 - Jan Zajíc

70. – 80. léta v Československu

- Československo odříznuto od západního světa
- většina společnosti netečná – chalupaření
- velká vlna emigrace (Josef Škvorecký)
- hospodářství v potížích → nedostatek spotřebního zboží a potravin
- Charta 77 – opoziční skupina, žádala dodržování lidských práv a svobod v Československu (Václav Havel, Jan Patočka)